

Biserica din Deal

FOAIA PAROHIALĂ A BISERICII ORTODOXE SFÂNTA TREIME DIN CLUJ-NAPOCA

Str. Bisericii Ortodoxe nr. 10, Cluj-Napoca; <http://bisericasfantatreimecluj.ro/>

An VII, nr. 5, mai, 2026

Praznicul Sfintei Treimi

Sfânta Treime este hramul bisericii noastre, construită între 1795-1796. Acest praznic e sărbătorit în fiecare an în prima zi de după duminica Rusaliilor, care anul acesta cade în duminica din data de 31 mai. Așadar vom sărbători hramul Sfintei Treimi a doua zi, în data de 1 iunie. A fost așezat imediat după Pogorârea Sfântului Duh deoarece mântuirea oamenilor de păcat este opera Sfintei Treimi, adică a Tatălui, prin hotărârea și făgăduința Răscumpărării, a Fiului, prin Patimi și Înviere, și a Duhului Sfânt, prin venirea Sa la Cincizecime.

Învățătura despre Sfânta Treime este fundamentul credinței creștine. Această taină a Ființei

divine depășește rațiunea umană, dar fiind descoperită oamenilor prin grija lui Dumnezeu, ea este primită prin credință. Încă din rai, omul a putut să se bucure de iubirea infinită care leagă cele trei Persoane divine: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Modelul suprem de viață pe care ni-l oferă Sfânta Treime este principiul după care a fost creată întreaga lume. Ne putem desăvârși duhovnicește numai dacă urmăm acest model de iubire și de trăire. Deoarece la Cincizecime se descoperă oamenilor și a treia Persoană a Sfintei Treimi, Biserica a stabilit o zi de cinstire deosebită a Sfintei Treimi.

Este sărbătoarea în care aducem în mod deosebit laude și cântări duhovnicești Persoanelor Preasfintei Treimi, pentru că toată lucrarea liturgică și sfințitoare a Bisericii Ortodoxe se săvârșește în numele și spre slava Preasfintei Treimi.

Invitație la Hram

Cu aleasă bucurie vă invităm să participați la Hramul bisericii noastre.

Duminică, 31 mai, 2026 - Rusalii, ora 10

Liturghia arhierescă

va fi oficiată de către

Preasfințitul Părinte SAMUEL

Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Clujului

Luni, 1 iunie, 2026 - Sfânta Treime, ora 10

Vă așteptăm cu drag!

George Coșbuc (1866-1916)

Prof. univ. Alin-Mihai Gherman

La 20 septembrie se vor împlini 160 de ani de la nașterea lui George Coșbuc, iar la 9 mai se împlinesc 110 ani de la moartea sa. Născut la 20 septembrie 1866 în satul Hordou din apropierea Năsăudului (astăzi poartă numele poetului) el era al optulea copil al preotului greco-catolic Sebastian Coșbuc. Și-a petrecut copilăria în satul natal, în orizontul mitic al lumii satului ardelean; a învățat să citească încă de la 5 ani, povățuit de un bătrân diac, dar și-a făcut studiile primare la școala din satul natal, apoi la școala din Telciu, la Școala Normală din Năsăud și la Gimnaziul de acolo. În această perioadă începe pasiunea sa pentru literatură prin lectura scriitorilor români (Alecsandri, Alexandrescu, Bolintineanu și alții), dar și, în original, a marilor poeți romantici germani (Nikolaus Lenau, Heinrich Heine și alții), din care a făcut ulterior și traduceri. Datorită profesorilor cu o înaltă pregătire, precum și simlînței și interesului său, Coșbuc și-a format aici o puternică bază pentru cultura sa. În 1884 se înscrie la Facultatea de Filosofie și Litere la Universitatea „Franz Joseph” (actualmente „Babeș-Bolyai”) din Cluj, unde a aprofundat studiul limbii și literaturii elene și latine; de multe ori poposea în casa aflată în fața Bisericii din Deal, unde locuia profesorul Grigore Silași, timp în care își începe colaborarea la revista „Tribuna” din Sibiu. Doi ani mai târziu abandonează din motive materiale, dar și de boală. Ioan Slavici, directorul „Tribunei” îl atrage în redacția revistei, unde va publica mai ales basme versificate, dar și alte poezii inspirate de viața satului ardelean. Credincios publicației în care și-a făcut adevăratul de-

but literar, Coșbuc va rămâne colaborator asiduu al Tribunei mulți ani, chiar și după ce se va stabili în București, în 1889.

Poezia lui George Coșbuc se caracterizează prin inspirația ei din literatura populară: basmele, legendele și, în general, obiceiurile și psihologia țaranului român sunt prezentate într-o versificație aleasă, cu un rar simț al folosirii limbajului popular. Volumele sale de versuri *Balade și idile* (1895), *Fire de tort* (1896), *Cântece de vitejie* (1908) au cunoscut un asemenea succes, încât au fost republicate în zeci de reeditări până la moartea poetului și de și mai multe ori după aceea. Dar și alte scrieri în proză, precum *Povestea unei corône de oțel* (1889), *Războiul nostru pentru neatîrnare povestit pe înțelesul tuturor* (1899), *Ziarul unui pierde-vară* (1902) s-au bucurat de o foarte bună apreciere și de mai multe reeditări.

Ca bun cunoscător al limbilor greacă, latină și germană a fost și un eminent traducător, tălmăcind din latină *Aeneida* lui Virgiliu și *Poemele* lui Terențiu, din greacă *Odisea* lui Homer, din germană drama lui Schiller *Don Carlos* și versurile reginei Elisabeta (soția lui Carol I, care semna sub pseudonimul Carmen Sylva). Tot prin intermediul unor traduceri germane a tălmăcit în românește *Mazepa* lui Byron, *Antologie sanscrită*, *Kalidasa* și *Saccontala* și ampla epopee a lui Dante, *Divina Commedia*.

Popularitatea versurilor sale a făcut ca unele, precum *La oglindă* sau *Plesnind din bici pe lângă boi*, să beneficieze de adaptarea pe muzică a unor compozitori necunoscuți și să devină adevărate cântece populare. Dar și multe alte poezii, precum *Nunta Zamfirei*, *Rea de plată*, *Crăiasa zânelor*, *Trei*, *Doamne, și toți trei!*, *El Zorab*, *Dușmancele*, *Brâul Cosânzenii*, *Moartea lui Fulger*, au intrat în patrimoniul cultural al literaturii naționale.

Reprezentarea Sfintei Treimi de la stejarul Mamvri

În iconografia Sfintei Treimi, Biserica Ortodoxă a preferat ca icoană a Sfintei Treimi scena biblică a apariției celor trei îngeri în fața patriarhului Avraam, la stejarul din Mamvri (*Facere* 18). Cea mai veche reprezentare a Sfintei Treimi o întâlnim în catacomba de pe Via Latina din Roma (anul 320-350).

Un secol mai târziu, tema are deja toate datele unei compoziții elaborate, așa cum o putem vedea în mozaicul din Bazilica Santa Maria Maggiore din Roma. În registrul de sus apar cei trei tineri, cu haine albe, întâmpinați de Avraam, iar în registrul inferior vedem scena cunoscută: tinerii stau sub stejar, Avraam și Sara pregătesc mâncarea și le-o aduc la masă. Unele particularități ale personajelor conferă deja imaginii un caracter dogmatic: tinerii au aureole, cel din mijloc e înconjurat de o mandorlă cu raze de lumină, în secvența de la masă tânărul din dreapta întinde degetul spre pâinea din față, cel din stânga ridică mâna în semn de binecuvântare, iar cel din mijloc își îndreaptă privirea și mâna spre animalul jertfit de Avraam. Hrana sacrificiu este situată în punctul central al compoziției, ceea ce arată că interesul artistului a fost de a mutat totul în sfera semnificației simbolice.

Dar cei trei îngeri, redați, la început, fără aripi, apoi cu aripi, nu constituie icoana propriu-zisă a Sfintei Treimi, așa cum spunem despre icoana Domnului Hristos că este icoană a Fiului întrupat. De aceea, în vechile reprezentări, scena de la stejarul din Mamvri se numește „Filoxenia lui Avraam“ și, pentru a fi valabilă, trebuie să conțină toate elementele istorice (prezența lui Avraam și a Sarei, care slujeau îngerilor, stejarul etc.).

Pentru arta creștină răsăriteană icoana cea mai reprezentativă a Sfintei Treimi este cea pictată de iconarul rus (canonizat în 1988 ca Sfânt) Andrei Rubliov, cândva în anii 1411-1427, icoană aflată acum la Galeria Tretiakov

din Moscova. A fost pictată pentru Mănăstirea Sfintei Troițe, vestită lavră monahală și centru al spiritualității rusești medievale, întemeiată de Sfântul Serghei de Radonej la 1337.

Compoziția redă casa lui Avraam, stejarul și un munte, dar Avraam și Sara lipsesc. Iconarul reduce la esențial aspectul istoric, mutând accentul de la evenimentul biblic la înțelesul său dogmatic. Chipurile și siluetele aproape identice ale îngerilor subliniază natura unică a celor trei Persoane dumnezeiești, fără a căuta individualizarea fiecăreia, și aceasta pentru că acolo nu este o reprezentare a celor trei Persoane dumnezeiești, întrucât Dumnezeirea în esența ei nu poate fi reprezentată, ci este reprezentarea Treimii însăși.

Prin gesturile și pozițiile celor trei îngeri se sugerează unitatea lor: sunt adunați într-un cerc, legați printr-o ușoară înclinare a capului, iar mâinile le sunt îndreptate spre Potirul care conține capul unui animal. Potirul, simbol al Jertfei de bunăvoie a Fiului lui Dumnezeu, se află în centrul compoziției și adună gesturile celor trei îngeri, sugerând unitatea de voință și de lucrare a Sfintei Treimi.

Cât despre prezența lui Dumnezeu-Tatăl într-o scenă iconografică, El este totdeauna simbolizat printr-o mână care iese dintr-o mandorlă, cel mai adesea în gestul binecuvântării. La fel este socotit și Duhul-Sfânt sub chipul porumbelului. Este doar un mod în care s-a arătat a treia Persoană dumnezeiască la Botezul Domnului, și nu o icoană fințială. Dovadă că, la Cincizecime, imaginea Sfântului Duh este limba de foc, pictată în icoană ca rază sau ca flacără peste Sfinții Apostoli.

În tradiția ortodoxă, mai există o icoană a Sfintei Treimi, cea a «Etimasiei (pregătirii) tronului». Are același caracter simbolic. Este vorba despre un tron pe care stau Sfânta Evanghelie și porumbelul. Uneori, în spatele tronului este și crucea. Desigur, tronul este, aici, icoana Tatălui, Evanghelia și crucea icoana Fiului, iar porumbelul cu nimb, icoana Sfântului Duh.

(Sursa: *Pravila.ro*)

Parastas pentru membri ai familiei Ghibu

În sâmbăta lui Lazăr, în data de 4 aprilie, în biserica noastră parohială a avut loc pomenirea de obște a celor adormiți, și apoi, începând cu ora 10, un parastas pentru membri ai familiei Ghibu, la împlinirea a 30 de ani de la trecerea la cele veșnice a lui Octavian Ghibu (1912-1996), fiul marelui patriot și pedagog ardelean, Onisifor Ghibu. La slujba organizată sub egida Despărțământului ASTRA din Cluj a luat parte, alături de părintele paroh Cristian Baciu, părintele prof. univ. dr. Ioan Chirilă și părintele diacon CȘ II dr. Mircea Gheorghe Abrudan. La slujba de pomenire a fost prezentă și strănepoata lui Octavian Ghibu, scriitoarea Andreea Iulia Scridon. Părintele profesor Ioan Chirilă, președintele Despărțământului Astrei Cluj și directorul Filialei din Cluj a Bibliotecii Academiei Române, a evocat în cuvântul său pe cei trei iluștri membri ai familiei Ghibu, profesorul Onisifor, economistul Octavian și medicul Crișan Mircioiu, ginerele lui Onisifor, subliniind rolul pe care l-au jucat în istoria românilor, a fondării Universității Daciei Superioare din Cluj și a vieții culturale din secolul trecut.

Dumnezeu să-i odihnească în pace pe toți cei adormiți și să-i așeze în corturile dreptilor!

Campanie filantropică de Paști

În cadrul campaniei sociale de Paști 2026, parohia noastră a oferit 100 de pachete cu alimente: 50 au fost direcționate către persoanele din Centrul Social de Urgență din Cluj-Napoca, iar celelalte 50 au ajuns la beneficiarii proiectelor sociale din cadrul parohiei.

Această inițiativă a fost realizată cu sprijinul Băncii Transilvania și al Rotaract Cluj-Napoca, precum și datorită implicării și sprijinului constant al binefăcătorilor, susținătorilor, credincioșilor și voluntarilor noștri, cărora le mulțumim.

Pelerinaj

Sâmbătă, 25 aprilie, parohia noastră a organizat un pelerinaj cu beneficiari ai serviciilor sociale și credincioși ai comunității, împreună cu asistentele centrului nostru social.

Au fost vizitate Mănăstirea Ciucea, Mănăstirea Piatra Craiului, Biserica cu Lună și Mănăstirea „Sfânta Cruce” din Oradea, precum și centrul municipiului Oradea, unde participanții s-au bucurat de frumusețea locurilor și de momente de liniște și reflecție spirituală.

Activitatea a avut un impact pozitiv asupra beneficiarilor, contribuind la incluziunea socială, susținerea dimensiunii spirituale, întărirea relațiilor interpersonale și consolidarea sentimentului de apartenență la comunitate.

Mulțumim tuturor celor implicați în organizarea și desfășurarea acestui pelerinaj!

Preot paroh: Cristian Baciu

Tel: 0743075672

E-mail: csmbaciu@yahoo.com

Preot slujitor: Florin-Cătălin Ghiț

Tel: 0744299938

E-mail: florincatalinghit@gmail.com

**PAROHIA ORTODOXĂ SFÂNTA TREIME
STR. BISERICII ORTODOXE NR. 10, CLUJ-NAPOCA**

CIF: 5909428

CONTURI IBAN:

**R076RNCB0106026611160001 sau
R098BTRLRNCRT0602577801**